

DE KRANT

VAN (OVER)MORGEN

ENSCHEDA 2025-2050

De gemeenteraad vindt het belangrijk om te weten wat inwoners, partners en ondernemers belangrijk vinden voor Enschede. Daarom wordt in veel voorstellen die de gemeenteraad door het college krijgt aangeboden, gebruik gemaakt van (een vorm van) participatie. Dat is dan vaak op een specifiek onderwerp of in een specifiek deel van de gemeente.

"De afgelopen 4 jaren is er een koers ingezet aan de hand van de grootste opgaven voor de stad. Met het oog op de komende verkiezingen en de wil om te horen welke stad we willen zijn in 2050 is deze vraag opnieuw voorgelegd". Het resultaat staat in deze krant, verdeeld over verschillende katernen.

Met de informatie uit deze krant bepaalt de gemeenteraad welke vervolgstappen nodig zijn. De informatie uit deze krant vormt de basis voor toekomstige voorstellen of vormt input voor thematische gesprekken.

GEZOND & VEILIG

Inwoners vinden het belangrijk om langer en gezonder te leven. Preventie en publieke gezondheid staan centraal. Dat vraagt om aandacht voor gezond leven, voldoende bewegen, goede voeding, mentale gezondheid en het versterken van sociale contacten.

LEES VERDER OP P. 4

GROEN & DUURZAAM

Er ligt een grote opdracht op het gebied van klimaat, energie, biodiversiteit en leefkwaliteit. Het antwoord schuilt in een aanpak die de gezondheid van mens en natuur centraal stelt.

LEES VERDER OP P. 8

ECONOMIE, WONEN & WERKEN

Om Enschede klaar te maken voor de toekomst, zijn economische groei, leefkwaliteit en maatschappelijke veerkracht belangrijke uitgangspunten.

LEES VERDER OP P. 10

MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Verkeersveiligheid staat hoog op de agenda. Het invoeren van 30 km/u-zones draagt bij aan een veiliger straatbeeld, vooral in woonwijken en rondom scholen.

LEES VERDER OP P. 13

De toekomst heeft altijd tot de verbeelding gesproken. **'Regeren is vooruitzien'** is niet voor niets een gevleugelde uitspraak; het helpt ons het heden en de toekomst met elkaar te verbinden.

ROELOF BLEKER
Burgemeester van Enschede

GEWORTELD

Onze stad is als een bos,
met windvangers en ook onkruid,
blikvangers en laatbloeiërs:
we hebben elkaar nodig.

Willen we ons bos laten groeien,
waar moeten we ons dan op richten?
Natuurlijk: gezonde bladeren,
ruimte voor onze takken,
nieuwe, jonge bomen...
Maar vooral op wat schuilt onder het mos.

Die wortels. Die stevige, verweefde wortels.
Die zorgen dat we blijven staan in de storm.
Ze houden ons samen met
onzichtbare schimmeldraden
voor stille communicatie,
zodat je weet: in dit bos sta je nooit alleen.
Het noaberschap zit in onze bodem.

Laten we daarop floreren.
Want een bos is het sterkst wanneer
niet alle bomen gelijk zijn.
Wanneer varens ons kietelen.
We exotische soorten verwelkomen.
Onze zaailingen leren hoe boom te zijn.

Een gezond bos, een kwaliteitsbos,
waar het soms lijkt op wildgroei, maar
waar we altijd onze takken naar
elkaar kunnen uitreiken.

Want met duizenden bij elkaar zijn we
tot in het diepst van onze wortels altijd
met elkaar verbonden.

VERA BOERTIEN

Stadsdichter Enschede 2025 - 2027

ENSCHEDÉ 2050: WAAR DROMEN WORTEL SCHIETEN

De toekomst heeft altijd tot de verbeelding gesproken. 'Regeren is vooruitzien' is niet voor niets een gevleugelde uitspraak; het helpt ons het heden en de toekomst met elkaar te verbinden.

Deze krant neemt u mee naar Enschede in 2050. Dat klinkt bijna als sciencefiction, maar 2050 ligt dichterbij dan u denkt. Samen met inwoners, partners en ondernemers uit de stad en andere betrokkenen hebben we verkend hoe onze stad er over zo'n 25 jaar uit kan zien. Niet zozeer in detail hoe we daar komen, maar vooral wat we dan belangrijk vinden. We werken daarbij niet met blauwdrukken, wel vanuit het belang en de dilemma's die onze inwoners, bedrijven en partners nu ervaren. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in onze omgeving en met kansen en opgaven die op ons afkomen.

Wat we duidelijk zien: mensen zijn trots op Enschede. Ze waarderen het groen in de stad en willen dat graag behouden. Tegelijkertijd zijn er zorgen over werk voor jongeren, betaalbare woningen en fijne plekken om te leven en te werken. Dat zijn grote vragen, die om duidelijke keuzes en geduld vragen.

Aan de hand van de thema's 'Gezond & Veilig', 'Groen & Duurzaam', 'Economie, Wonen & Werken' en 'Mobiliteit & Bereikbaarheid', hebben de resultaten van dit proces een plek gekregen.

Deze krant geeft misschien niet op alles een antwoord, maar laat wel zien dat de richting die de gemeenteraad en het college de afgelopen jaren hebben gekozen, goed aansluit bij wat inwoners belangrijk vinden. We gebruiken deze krant om verder te werken aan de toekomst van Enschede. Met oog voor de wortels van onze stad. En met zorg voor de kwaliteit van ons 'bos'.

Ik bedank iedereen die heeft meegedacht, meegeschreven of op een andere manier heeft bijgedragen aan deze krant.

ROELOF BLEKER
Burgemeester van
Enschede

Enschede, oktober 2025

HOE IS DE INFORMATIE OPGEHAALD?

In de afgelopen maanden hebben we verschillende stappen gezet om de inhoud van deze krant bij elkaar te halen. Dat deden we in 4 fasen. Na elke fase werden de stuurgroep en de klankbordgroep geïnformeerd over de uitkomsten van de desbetreffende fase. Daarnaast werden zij geïnformeerd over de voorgenomen stappen in de volgende fase.

De 4 opvolgende fasen zijn uiteindelijk als volgt uitgevoerd:

FASE 1 - BASEREN: BUREAUSTUDIE

Uitvoering van een bureaustudie naar relevante beleidsdocumenten van de afgelopen zes jaar (1-7-2018 t/m 31-12-2024).

Doel: formuleren van scherpe thema's en minimaal één open vraag vanuit een verfrissend perspectief.

Resultaat: thematische basis en vragenlijst voor consultatie in fase 2.

FASE 2 - VINDEN:

CONSULTATIE VAN DE STAD

Inwoners en ondernemers werden bevraagd over de thema's uit fase 1. Dat deden we via online vragenlijsten, interviews in de stad en gesprekken op locatie.

Doel: ophalen van toekomstbeelden, wensen en zorgen richting Enschede in 2050.

Resultaat: beeld op basis van thema's, als fundament voor het vervolg.

HOE ZIJN DEZE RESULTATEN TERUG TE ZIEN?

In de verschillende katernen staan de uitkomsten van de fasen, per thema uitgewerkt. Elk katern bevat:

- Tekst gebaseerd op fase 1.
- Bevindingen uit fase 2.
- Quotes uit fase 3 en 4 die reacties en adviezen van betrokkenen weergeven.

FASE 3 - VERBINDEN:

REFLECTIE VAN AMBTENAREN

Ambtenaren koppelden de opbrengsten uit de stad aan vakinhoudelijke kennis en gemeentelijke bevoegdheden.

Doel: verbinden van de toekomstbeelden van inwoners en ondernemers aan dat wat in de macht van de gemeente ligt in het realiseren daarvan, met oog voor het grote geheel.

Resultaat: eerste beeld van de aansluiting van lopend beleid en externe ontwikkelingen op datgene wat de consultatie van de stad heeft opgeleverd.

FASE 4 - ADVISEREN:

INBRENG VAN PARTNERS EN ONDERNEMERS

Tijdens een avond op het stadhuis gaven partners en ondernemers uit de stad hun beeld van Enschede in 2050. Dat deden ze aan de hand van een zelf meegenomen symbool en aan de hand van vragen en dilemma's die door stuurgroepleden aan de aanwezigen werden voorgelegd.

Doel: verbreding van het beeld over 2050 en de bijbehorende kansen en risico's aan de hand van de beelden van grote en kleine partners en ondernemers in Enschede.

Resultaat: verdieping op de thema's, beelden en taal bij de toekomst van Enschede.

GEZOND & VEILIG

We vinden het belangrijk dat inwoners langer en gezonder leven. Preventie en publieke gezondheid staan centraal. Daarbij hebben we aandacht voor gezond leven, voldoende bewegen, goede voeding, mentale gezondheid en het versterken van sociale contacten.

BUREAUSTUDIE

Binnen de zorg en ondersteuning kiezen we voor een gezamenlijke aanpak. Daarbij hebben we oog voor bereikbaarheid en toegankelijkheid, het terugdringen van wachttijden en het ontwikkelen van innovatieve zorgconcepten. De grenzen tussen wonen en zorg vervagen steeds meer. Nabijheid van voorzieningen en integrale woon-zorgconcepten worden steeds belangrijker om ouderen en mensen met een zorgvraag zelfstandig en comfortabel te laten wonen.

GEZONDHEID IS EEN BREED BEGRIIP

Mentale gezondheid krijgt passende aandacht. Bijvoorbeeld als het gaat over de weerbaarheid van jongeren, het aanpakken van eenzaamheid en het bevorderen van betekenisvolle participatie voor iedereen. Sport en bewegen zijn essentieel voor een gezonde levensstijl. Daarom investeren we in een beweegvriendelijke omgeving en zorgen we dat sport toegankelijk is voor alle inwoners, ongeacht leeftijd of achtergrond.

Tot slot werken we aan een gezonde leefomgeving. We leggen de verbinding tussen de fysieke en sociale leefomgeving en gezondheid. Daarbij is er specifieke aandacht voor thema's als armoede, schulden, huisvesting en het versterken van sociale netwerken.

AANDACHT VOOR SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid is een essentieel onderdeel van een gezonde en prettige leefomgeving. We zetten ons in voor het terugdringen van overlast en het vergroten van het veiligheidsgevoel, met bijzondere aandacht voor de binnenstad. Zichtbare aanwezigheid van handhaving en politie op straat is belangrijk, net als goed contact met bewoners en instanties. Zo versterken we het vertrouwen en de samenwerking in de wijk.

OPENBARE RUIMTE DIE BIJDRAAGT AAN VEILIGHEID

Een veilige leefomgeving gaat verder dan toezicht alleen. Een schone, groene en goed ingerichte openbare ruimte draagt bij aan het gevoel van veiligheid

en nodigt uit tot ontmoeting en verbinding.

Nieuwe technologieën zoals gezichtsherkenning bieden kansen voor veiligheid, maar roepen ook vragen op over privacy. We zoeken een zorgvuldige balans tussen technologische mogelijkheden en maatschappelijke waarden, waarbij we bewust omgaan met dilemma's rond risicoacceptatie en bescherming van persoonlijke vrijheid.

PARTNERBIJEEENKOMST

“OM GOED SAMEN TE LEVEN, IS HET BELANGRIJK DAT WE DUIDELIJK MAKEN WELK GEDRAG GOED IS EN WELK GEDRAG NIET. ALS WE GEEN DUIDELIJKE REGELS EN AFSPRAKEN HEBBEN, WETEN MENSEN NIET MEER WAT WEL OF NIET KAN. DAN DENKEN ZE MISSCHIEN DAT ALLES MAG, MET DE GEDACHTE: HET MOET MAAR KUNNEN.”

REACTIE INWONERS

54%

ZORG EN WELZIJN

Als de deelnemers van het Enschede Panel zouden beslissen waar het geld van de gemeente de komende tijd naar toe gaat, kiezen de meeste deelnemers voor 'zorg en welzijn' (54%). Veiligheid & leefbaarheid en wonen en nieuwbouw scoren ook hoog.

PARTNERBIJEENKOMST

“DOEL MOET ZIJN KWALITEIT VAN LEVEN, DAN KOMT GROEI VANZELF.”

REACTIE INWONERS & JONGEREN

BINNENSTAD ONVEILIGSTE PLEK

De binnenstad wordt op dit moment als onveiligste plek gezien, naast fietspaden in de buitenwijken en de tunnels. Jongeren voegen daar het station nog aan toe.

REACTIE GEMEENTE

HELPEN VAN MENSEN MET ONBEGREPEN GEDRAG

Nog meer samenwerken in het helpen van mensen met onbegrepen gedrag helpt om hun problemen te verminderen. Daarom werken we in Enschede hard aan een combinatie van zorg, veiligheid, opvang en woningbeleid.

REACTIE GEMEENTE

PER GEBIED, PER PROBLEEM

De gemeente kijkt per gebied en per probleem hoe we omgaan met de vraagstukken die daar aan de orde zijn.

REACTIE JONGEREN

GEBREK AAN STRAATVERLICHTING

Gebrek aan straatverlichting is voor jongeren vaak de oorzaak dat de route van huis naar school als onveilig wordt ervaren.

REACTIE GEMEENTE

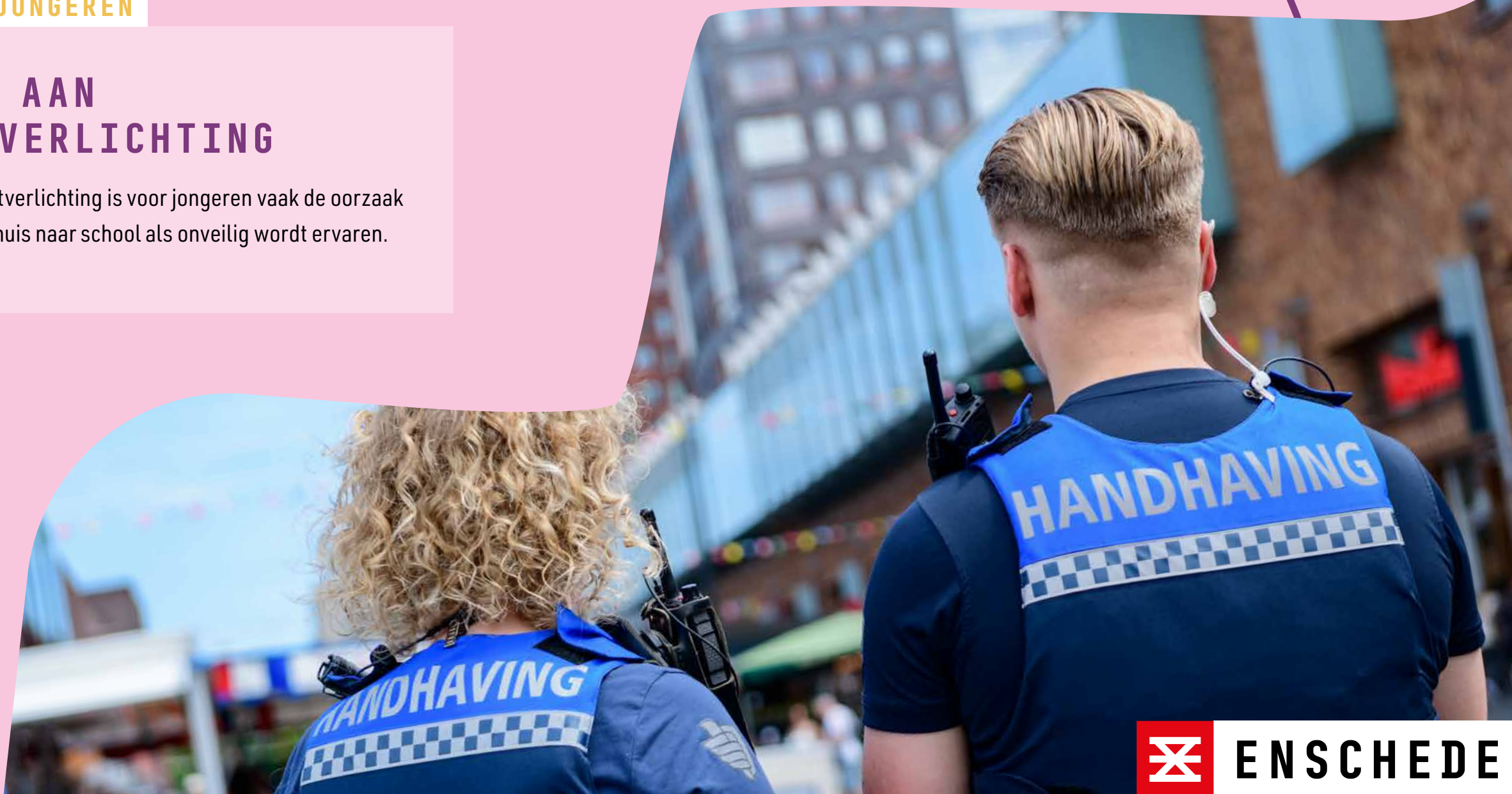
EXTRA AANDACHT VOOR JEUGD EN JONGEREN

De gemeente ziet ook dat extra aandacht voor jeugd en jongeren belangrijk is, om te zorgen dat het goed met hen blijft gaan.

REACTIE GEMEENTE

ZICHTBAARHEID EN AANWEZIGHEID

Het is herkenbaar dat inwoners zichtbaarheid en aanwezigheid van handhaving en politie benoemen als voorwaarde voor veiligheid(sgevoel).

PARTNERBIJEEENKOMST

**“OP SCHOOL BEGINT DE
GELIJKWAARDIGHEID.”**

REACTIE GEMEENTE

VEILIGHEIDSGEVOEL VROUWEN

Het veiligheidsgevoel van vrouwen verdient eveneens onze specifieke aandacht. We zien terug in gesprekken dat verlichting, sociale controle en veilige routes belangrijk zijn om de stad voor iedereen toegankelijk te houden, ook in de avonduren. Hier willen we gericht op sturen bij het inrichten van de openbare ruimte.

REACTIE INWONERS

GEZONDHEIDSZORG

Betaalbaarheid, (hoge) kwaliteit en zorg dicht bij huis wordt veel genoemd als het gaat om gezondheidszorg.

REACTIE INWONERS

NOABERSCHAP

Inwoners geven aan dat noaberschap nog bestaat, maar wel afneemt. Het wordt als belangrijk ervaren, maar is niet altijd aanwezig.

REACTIE INWONERS

TE WEINIG BEWEGEN EN ONGEZOND ETEN

Te weinig bewegen en ongezond eten, zijn zorgen richting 2050. Maar ook psychische problemen en veiligheid worden veel genoemd. Quote: 'het mentale effect van bewegen is misschien wel belangrijker dan het fysieke afvallen'.

REACTIE GEMEENTE

KWALITEIT VAN ONZE LEEFOMGEVING

‘Dat betekent dat we alle plannen en ideeën uit verschillende sectoren – van woningbouw tot natuur en van verkeer tot cultuur – tegelijk bekijken en op elkaar afstemmen. Door op deze manier samen te werken, zorgen we ervoor dat de omgeving beter bruikbaar wordt, onze omgeving klaar is voor de toekomst en mensen de omgeving mooier en fijner vinden om in te wonen en te zijn.

We behouden en versterken de geschiedenis en het unieke karakter van de plek. Alleen door de krachten te bundelen en alle ambities als één geheel te zien, kunnen we de kwaliteit van onze leefomgeving voor iedereen blijvend verbeteren.’

PARTNERBIJEENKOMST

“WE MOETEN NOABERSCHAP VERDER ONTWIKKELEN NAAR PERSOONLIJKE VERZORGING.”

REACTIE JONGEREN

JONGEREN OVER AI

Zodra data wordt gebruikt om geld te verdienen gaat het te ver.

REACTIE JONGEREN

GELIJKE KANSEN

Jongeren vinden dat niet iedereen gelijke kansen heeft.

REACTIE JONGEREN

SPORTAANBOD

Jongeren geven aan dat ze onvoldoende zicht hebben op het sportaanbod in Enschede.

REACTIE GEMEENTE

INTEGRAAL WERKEN

Uit de omgevingsvisie; het is nodig om integraal te werken en alle ambities uit de verschillende beleidssectoren mee te nemen en op elkaar af te stemmen. Integraal werken maakt dat je samen aan deze thema's werkt, en de gebruikswaarde, toekomstwaarde, belevingswaarde en herkomstwaarde van de leefomgeving kunt verbeteren.

REACTIE JONGEREN

ONTMOETINGSPLEKKEN

Jongeren hebben behoefte aan ontmoetingsplekken, binnen en buiten, met aandacht voor inclusieve inrichting van de openbare ruimte. Dit draagt volgens hen bij aan het tegengaan van eenzaamheid – dit speelt namelijk ook onder jongeren.

PARTNERBIJEENKOMST

“GROEI MOET GEEN CONCURRENTIE WORDEN.”

GROEN & DUURZAAM

Er ligt een grote opdracht op het gebied van klimaat, energie, biodiversiteit, leefkwaliteit en het toewerken naar een circulaire economie. Daarom werken we samen aan een aanpak die de gezondheid van mens én natuur centraal stelt, met aandacht voor een duurzame en toekomstbestendige economie.

BUREAUSTUDIE

We nemen maatregelen om hittestress en wateroverlast te beperken, waarbij het principe “water en bodem sturend” leidend is in ruimtelijke keuzes. Dit draagt bij aan een robuuste en veerkrachtige omgeving.

SLIM EN HAALBAAR NAAR DUURZAME ENERGIEBRONNEN

De energietransitie krijgt vorm via aardgasvrije wijken, wijkenergiecentrales, zonnepanelen op daken, windenergie op bedrijventerreinen en de aanleg van warmtenetten. Zo maken we de overstap naar duurzame energiebronnen op een slimme en haalbare manier.

We stimuleren een circulaire economie door hergebruik en recycling te bevorderen en ruimte te creëren voor circulaire bedrijvigheid. Dit vermindert afval en draagt bij aan een efficiënter gebruik van grondstoffen.

VARIATIE IN GROEN HELPT HET ECOSYSTEEM

Voor het versterken van biodiversiteit planten we 170.000 bomen, ontwikkelen we ecologische structuren en benutten we natuurkansenkaarten. Zo bouwen we aan een rijk en veerkrachtig ecosysteem. Hoofddoel daarbij is om te zorgen voor gevarieerde bomen en struiken, die zorgen voor schaduw en verkoeling in de zomer.

Een gezond bodem- en watersysteem is cruciaal. Om dat te bereiken werken we samen met waterschappen.

AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

Tot slot investeren we in een sterke groenstructuur. We vergroenen stad en buitengebied en behouden de landschappelijke kwaliteit. Dit draagt bij aan gezondheid, biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving voor iedereen.

REACTIE INWONERS & GEMEENTE

83%

MEER GROEN

83% van de deelnemers van het Enschede Panel, vindt het een goed idee als de gemeente bedrijven en inwoners helpt om meer groen aan te leggen. Dat geldt voor 70% van het ondernemerspanel. In het groenambitieplan van de gemeente is dit vergelijkbaar verwoord: 'Enschede als een groot groen park'.

REACTIE INWONERS & JONGEREN

ENSCHEDA AARDGASVRIJ

Ouderen (70+) staan sceptisch tegenover het aardgasvrij maken van Enschede. Zij hebben zorgen over de noodzaak, kosten en het afval van alternatieven. Jongeren zijn minder sceptisch dan ouderen als het gaat om het aardgasvrij maken van Enschede en zien het als 'beter voor de natuur.'

REACTIE INWONERS

MILIEUVERVUILING EN AFNAME GROEN

Tot de grootste zorgen die inwoners voor de toekomst hebben behoren milieuvervuiling en de afname van groen in hun (woon)omgeving.

REACTIE GEMEENTE

HERINRICHTEN OPENBARE RUIMTE

Overal waar we de openbare ruimte herinrichten hebben we tot doel om dit gebied klimaatbestendiger te maken. Dat doen we door meer waterberging te realiseren en te ontharden en te vergroenen.

REACTIE INWONERS

ONDERHOUD (PARTICULIERE) TUINEN

IDEE: roep een prijs in het leven voor goed onderhouden (particuliere) tuinen.

REACTIE JONGEREN

PARKEN IN ENSCHEDA

Jongeren zijn erg te spreken over de parken in Enschede. Ouderen trouwens ook.

REACTIE INWONERS

KOSTEN AFVALVERWERKING

Bijna de helft van ondervraagden is bereid meer te betalen voor afvalverwerking, als dat beter is voor het milieu. De andere helft geeft aan de kosten voor afvalverwerking juist zo laag mogelijk te willen houden. Vooral jongeren vinden hogere kosten belemmerend.

ECONOMIE, WONEN EN WERKEN

Om Enschede klaar te maken voor de toekomst, zijn economische groei, leefkwaliteit en maatschappelijke veerkracht belangrijke uitgangspunten. Op de arbeidsmarkt wordt ingezet op het activeren van meer mensen, het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en werk, en het tegengaan van verdringing. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen, werkgevers en overheden.

BUREAUSTUDIE

Innovatie en ondernemerschap vormen de motor van de regionale economie, met het Kennispark als aanjager. De focus in Twente ligt op hoogwaardige technologie, zoals chiptech, medtech, defensie- en energietechnologie. Deze kennisintensieve bedrijvigheid is nauw verweven met stuwende sectoren als de technologisch gedreven maakindustrie en de bouw. Zo profileert de regio zich als broedplaats voor toekomstgerichte bedrijvigheid. Onderwijs en talentontwikkeling zijn cruciaal. Door intensieve samenwerking tussen de Universiteit Twente, Saxion en het ROC wordt gewerkt aan het aantrekken en behouden van talent. Dit versterkt niet alleen de kenniseconomie, maar draagt ook bij aan sociale samenhang en inclusiviteit.

TOERISME EN RECREATIE MAKEN DE STAD AANTREKKELIJKER

De vrijetijdseconomie speelt een steeds belangrijkere rol in de lokale economie. Investerings in toerisme en recreatie zorgen voor extra werkgelegenheid en dragen bij aan de leefkwaliteit van inwoners en bezoekers. Op het gebied van woningbouw wordt gestreefd naar een groei naar 170.000 inwoners, met de realisatie van 9.300 nieuwe woningen tot 2032. Hierbij ligt de nadruk op betaalbaarheid en diversiteit, zodat er voor iedereen een passende woonplek is.

WONEN WORDT ANDERS

Nieuwe woonvormen krijgen volop aandacht, zoals levensloopbestendige woningen, collectieve woonconcepten en kleinere, flexibele woonoplossingen. Deze sluiten aan bij veranderende woonwensen en demografische ontwikkelingen.

Door de toenemende druk op werklocaties is betere benutting van bestaande bedrijventerreinen, uitbreiding en verdere ontwikkeling van onze campussen nodig om voldoende ruimte te bieden aan innovatieve bedrijven.

PARTNERBIJEENKOMST

**“WE KUNNEN
DE STAD NIET
BOUWEN OP MENSEN
DIE HIER MAAR
TIJDELIJK ZIJN,
WE MOETEN ONS
RICHTEN OP
HEN DIE WILLEN
BLIJVEN.”**

REACTIE ONDERNEMERS

GOED OPGELEIDE MEDEWERKERS

Ondernemers zien als grootste uitdaging; het hebben en vinden van goed opgeleide medewerkers.

REACTIE ONDERNEMERS & INWONERS

WONINGEN EN BANEN

Ondernemers geven aan dat betaalbare woningen (87%) en aantrekkelijke banen (63%) belangrijk zijn om jongeren in de toekomst in Enschede te houden. Inwoners voegen daar een bruisende binnenstad aan toe. Verder bevestigen zij de behoefte aan woningen.

REACTIE GEMEENTE

TECHNOLOGIE EN INNOVATIE

Het innovatieve en technologische ecosysteem waarvan de UT een belangrijk onderdeel is draagt bij aan het slim inspelen op maatschappelijke opgaven (o.a. vergrijzing en de druk in de zorg en de bouw). Daarom zetten we op verschillende manieren in op het innovatieve en technologische ecosysteem.

PARTNERBIJEENKOMST

**“LATEN WE
VERSTERKEN WAAR WE
AL GOED IN ZIJN.”**

REACTIE ONDERNEMERS

DIGITALISERING, ROBOTISERING EN AI

Digitalisering, robotisering en AI wordt door ondernemers zowel als een kans (15%) als een uitdaging (5%) gezien.

REACTIE GEMEENTE

BALANS WONEN EN WERKEN

Een goede balans tussen wonen en werken vraagt om diverse, kwalitatieve werkmilieus—van bedrijventerreinen tot wijkgerichte werkplekken—om talent en innovatieve bedrijven aan te trekken en te behouden. Daar hoort ook bij dat we kiezen voor grote ontwikkelingen in een deel van de stad en voor doorontwikkeling van de rest van de stad zonder (al te) grote ingrepen.

PARTNERBIJEENKOMST

**“LEG JE FOCUS
ALLEEN OP DE STAD
OF OP DE REGIO?
WE MOETEN BUITEN
DE STADSGRENS
DENKEN. HOE WERK
JE REGIONAAL SLIM
SAMEN?”**

REACTIE INWONERS & GEMEENTE

BANEN OP ALLE NIVEAUS

Inwoners geven aan dat er behoefte is aan banen op alle niveaus, waarbij aandacht voor praktisch opgeleiden, werk in techniek, bouw en zorg en meer kansen voor jongeren die net van school komen hoog scoren. De gemeente werkt hieraan door (innovatieve) ondernemers voldoende ruimte te bieden en hen actief te ondersteunen. Daarbij krijgen bedrijven in veelbelovende sectoren (o.a. hightech, chiptech, medtech en de creatieve industrie) extra aandacht.

REACTIE JONGEREN

DUIDELIJKHEID EN PERSPECTIEF

Jongeren hebben behoefte aan duidelijkheid en perspectief; een huis, een baan, een toekomst.

REACTIE JONGEREN

PLAATSONAFHANKELIJK WERKEN EN HOOGBOUW ACCEPTABEL

Jongeren hebben een voorkeur voor hybride werken; deels thuis en deels op locatie. Ze accepteren hoge gebouwen (tot 10 bouwlagen) makkelijker dan ouderen.

REACTIE ONDERNEMERS

42%

VERBONDEN MET ENSCHEDE

42% van de ondernemers die meededen in het panel voelt zich sterk verbonden met Enschede.

PARTNERBIJEENKOMST

“WIJ HEBBEN EEN NIVEAU BEREIKT VAN INTERNATIONALISERING DAT MENSEN ELKAAR HIER VINDEN, IN HUN NETWERKEN.”

PARTNERBIJEENKOMST

“ONZE REGIO BLOEIT DOOR VERBINDING: KENNIS, CULTUUR EN TALENT GROEIEN IN SAMENSPEL MET DE WERELD.”

REACTIE JONGEREN

JONG TALENT

Enschede is een plek voor jong talent, maar alleen als er genoeg woningen zijn en de bereikbaarheid verbeterd.

MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Verkeersveiligheid staat hoog op de agenda. Het invoeren van 30 km/u-zones draagt bij aan een veiliger straatbeeld, vooral in woonwijken en rondom scholen. Daarnaast wordt er ingezet op het verbeteren van veilige routes voor fietsers en voetgangers, zodat iedereen zich veilig en comfortabel kan verplaatsen.

BUREAUSTUDIE

Ook het openbaar vervoer verdient aandacht. Een goed functionerend OV-netwerk is essentieel voor de leefbaarheid en toegankelijkheid van alle gebieden.

Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen bereikbaarheid, betaalbaarheid en leefbaarheid.

Tot slot is duurzame mobiliteit een belangrijk speerpunt. Er wordt geïnvesteerd in deelvervoer, elektrische voertuigen en infrastructuur die fietsen en wandelen stimuleert. Zo werken we samen aan een toekomstbestendige mobiliteit die bijdraagt aan een gezonde en duurzame leefomgeving.

INWONERS

**“IEDEREEN ZOU
OPNIEUW EEN
VERKEERSDIPLOMA
MOETEN HALEN. OOK
OUDERS VAN DE
KINDEREN.”**

REACTIE INWONERS

63%

BEREIKBAARHEID VAN BASISVOORZIENINGEN

Bereikbaarheid van basisvoorzieningen in de buurt (supermarkt, huisarts) wordt door 63% van de deelnemers van het Enschede Panel als belangrijk aangemerkt (binnen tien minuten lopen van huis). Daarna volgen parken, groen & openbaar vervoer. Opvallend; basisschool werd niet genoemd in dit rijtje.

REACTIE JONGEREN

MAXIMUMSNELHEID BINNENSTAD

Jongeren spreken zich positief uit over een maximumsnelheid van 30 km per uur in de binnenstad.

REACTIE JONGEREN

JONGEREN VRAGEN OM:

Beter OV in de avond en naar buitenwijken
Meer aandacht voor voetgangersveiligheid
Minder ruimte voor auto's.

REACTIE GEMEENTE

VEILIG VERKEERSNETWERK

Een veilig verkeersnetwerk is de basis om iedereen mee te laten doen. Dat betekent dat doorstroming en veiligheid hand in hand gaan.

GEMEENTE

**“ENSCHEDA
ZET IN OP EEN
MOBILITEITSSYSTEEM
DAT RUIMTE SCHEPT.”**

WOORDENLIJST

AMBTELIJKE REFLECTIE

de ambtelijke reactie van de gemeente Enschede op datgene wat ondernemers en de inwoners en partners hebben gezegd.

BUREAUSTUDIE

de analyse die door een partij van buiten de gemeente is gemaakt over besluiten die de gemeenteraad tussen 1 juli 2018 en 1 januari 2025.

ENSCHEDEPANEL

de mensen die lid zijn van het panel en de digitale vragenlijst hebben ingevuld.

INWONERS

daarmee bedoelen we de mensen die op de een of andere manier hun mening hebben gegeven in dit traject.

JIJ MAAKT ENSCHEDE

jijmaaktenschede.nl is de plek waar inwoners kunnen praten over hun buurt, wijk, stad of dorp.

KLANKBORDGROEP

vertegenwoordiging van 5 leden uit verschillende raadsfracties. Taak: meedenken en bijsturen op het te doorlopen proces en andere randvoorwaarden in dit traject.

ONDERNEMERSPANEL

de ondernemers die lid zijn van het panel en de digitale vragenlijst hebben ingevuld.

PARTNERBIJEENKOMST

de bijeenkomst in september, waarbij partners hebben aangegeven hoe zij denken dat het in 2050 met Enschede zal gaan.

STUURGROEP

vertegenwoordiging van burgemeester en twee wethouders namens het college, taak: besluiten over (het bijsturen van) het proces en de te behalen planning en andere randvoorwaarden.

VERANTWOORDING

- Voor sommige tekstdelen in deze krant is gebruikgemaakt van Microsoft Copilot, met name om oorspronkelijk langere tekstblokken kernachtiger te formuleren. Alle met Copilot opgestelde teksten zijn achteraf door mensen gecontroleerd.
- Bureau Buhrs (bureaubuhrs.nl) maakte de analyse die het resultaat vormde van fase 1 in dit traject (de bureaustudie).
- Kennispunt Twente heeft in juni en juli 2025 onderzoek gedaan naar de kijk van ondernemers op Enschede en de toekomst; aan dit onderzoek hebben 146 ondernemers deelgenomen.
- Kennispunt Twente heeft in juni en juli 2025 onderzoek gedaan naar de kijk van inwoners op Enschede en de toekomst; aan dit onderzoek hebben 1468 inwoners deelgenomen. 1417 van hen zijn lid van het EnschedePanel, de overige 51 deelnemers hebben gereageerd via andere kanalen.
- Via social media zijn inwoners uitgenodigd mee te praten via het participatieplatform jijmaaktenschede.nl. Daaraan hebben 639 mensen gehoor gegeven.
- Stadsdichter Vera Boertien schreef het gedicht op pagina 2 tijdens de partnerbijeenkomst op 17 september 2025 (fase 4 van dit project).

COLOFON

REDACTIE Gemeente Enschede

CONCEPT & VORMGEVING SPRNKL Creative Company

TEKSTEN Gemeente Enschede

FOTO'S Beeldbank Gemeente Enschede

DATUM Oktober 2025

Deze krant is met de grootst mogelijke zorg samengesteld.
Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

ENSCHDE

PARTNERBIJEENKOMST

SEPTEMBER 2025

Tijdens de partnerbijeenkomst in september 2025 hebben partners hun beeld van Enschede in 2050 meegegeven aan de hand van een symbool. Een deel van deze symbolen heeft een plek gekregen op deze pagina. De quotes die over deze pagina verspreid staan, geven een beeld van de inhoud van de gesprekken die naar aanleiding van de symbolen zijn gevoerd.

“WE WAARDEREN LOKALE TROTS EN IDENTITEIT; MET LEF, CREATIVITEIT EN RESPECT VOOR HET VERLEDEN BOUWEN WE DOELGERICHT AAN DE TOEKOMST VAN ENSCHEDE.”

“WE BENUTTEN TECHNOLOGIE EN INNOVATIE MET MENSELIJKE MAAT: SLIMME OPLOSSINGEN DIE MENSEN ONDERSTEUNEN EN DE STAD LEEFBAARDER MAKEN.”

Hoe eerder kanker ontdekt wordt, hoe groter de kans op effectieve en minder ingrijpende behandeling. Dat redt levens, verlaagt kosten en ontlast zorgprofessionals. Innovatie in kankerdiagnostiek is daarmee geen luxe, maar een onmisbare investering in de toekomst van onze zorg.' (Universiteit Twente over het belang van innovatie in de zorg).

“WE LEVEN, CREËREN EN GROEIEN SAMEN; CULTUUR EN ONTMOETING VERBINDEN DE STAD EN BEVORDEREN INCLUSIE VOOR ALLE DOELGROEPEN.”

“WE STIMULEREN PERSOONLIJKE EN STEDELIJKE GROEI MET ONDERWIJS, WONINGEN EN VOORZIENINGEN; WE CREËREN RUIMTE VOOR STARTUPS EN CREATIEVE SAMENWERKING EN GROEIEN STAP VOOR STAP NAAR EEN STERKE TOEKOMST.”

“WE HECHTEN AAN EEN GROENERE, GEZONDERE TOEKOMST WAARIN BIODIVERSITEIT WORDT VERSTERKT EN ER MEER RUIMTE KOMT VOOR GEZONDE VOEDING EN BEWEGING.”